

tr. zák. a že — jelikož dopisy nedostaly se vůbec do rukou adresáta — není tu působení na cizí vůli, jaké vyhledává ustanovení § 9 tr. zák. Než vývody jsou pochybeny. Zločinu dopouští se dle první věty § 217 tr. zák., kdo ulehčí lstí neb násilím osobě, pro zločin zatčené, příležitost k uprchnutí. Za dopravy vězně z trestnice k soudu nebo na jiné místo naskytují se nesporně při nejmenším přechodně poměry, za kterých vězeň může s pomocí jiných osob nebo bez ní snadněji uprchnouti, než ze vnitřku věznice. Ulehčuje tedy vězni útěk, kdo lstivě způsobí dopravování vězně z trestnice na jiné místo. Klamná, neoprávněnou k tomu osobou jménem soudu správě trestnice telefonem sdělená žádost, by vězeň byl předveden k soudu, je proto pokusem, jenž sám o sobě je způsobilým, ulehčiti vězni útěk, zvláště, má-li za dopravy nastati ještě jiná činnost, již odstraní se překážky, útěku vězně za dopravy bránící. Zásada, že úřední sdělení osobám, na Pankráci uvězněným, stávají se v budově této trestnice a že proto správa této trestnice nepředvádí vězňů za účelem pouhých sdělení soudu, byla by — i kdyby zásada vskutku všeobecně se zachovávala, a nehledě k tomu, že dopisy nezmiňují se o sdělení účelu dopravy — jen nahodilou, zvláštní okolností, pro kterou lstivá žádost o dopravu, jinak dle své povahy všeobecně způsobilá, ulehčiti vězni útěk, v tomto konkrétním případě nebyla by způsobila protizákonný účinek. Činnost, ku které dopis sváděl příjemce, byla by tudíž i za okolností, stížností tvrzených, činem ke skutečnému výkonání zločinu § 217 vedoucím a jen pro náhodu výsledkem se minuvším. Ustanovení § 9 tr. zák. čelí bezvýsledně činnosti, již pachatel působí na cizí vůli ve směru zločinném. Zákon nerozeznává, zdali minula se činnost pachatelova účinkem proto, že nedosáhla svého cíle, t. j. vědomí druhé osoby, či proto, že vůle této osoby nebrala se přes nátlak pachatelův směrem, pachatelem chtěným. Zákon odděluje ovšem obor platnosti § 9 tr. zák. od oboru platnosti § 5 tr. zák. větou, »bylo-li působení jeho bez výsledku«. Než slova »působení jeho« vztahují se v této větě zřejmě na slova předchozí, »kdo . . . vyzývá, povzbuzuje nebo svěsti hledí«. Zákonem požadovaná bezvýslednost odnáší se tedy výhradně k činnosti pachatelově samé o osobě, nikoliv ku předmětu jejímu, totiž vědomí a vůli osoby, již činnost pachatelova svědčila. V případě, že tato osoba se nedověděla o činnosti pachatelově, jest nebezpečí pro právní řád ovšem mnohem menší než v případě, kdy tím, že druhá osoba zvěděla, co pachatel chce, nastane při nejmenším možnost, že tato osoba rozhodne se ve směru zločinném, pachatelem chtěným. Než toto zmenšení nebezpečí nastalo proti vůli pachatelově okolnostmi ležícími mimo jeho vůli a neprospívá proto pachateli, který přece učinil vše, co s jeho strany bylo nutno a možno za účelem jím zamýšleným, sepsal-li a odeslal-li, jak to učinil stěžovatel, dopisy s obsahem rázu v § 9 vytčeného. Nezáleží proto na tom, že tyto dopisy pak pro překážky stěžovatelem nechtěné a nepředvídané nedostaly se do rukou adresáta.

Čís. 974.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

V tom, že pronájem bytu učiněn byl závislým na podmínce, že nájemník koupí zařízení bytu a nábytek, a že požadováno bylo odstupné, nelze ještě spatřovati též skutkovou podstatu pletich.

Požadování přemrštěné ceny za nábytek v bytě zanechaný spadá po případě pod skutkovou podstatu přímého předražování.

(Rozh. ze dne 30. října 1922, Kr I 284/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 29. prosince 1920, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem předražování dle prvního odstavce § 7 zákona lich., vyhověl jí však, pokud byl obžalovaný tímž rozsudkem uznán vinným přečinem pletich, zrušil v tomto směru napadený rozsudek a obžalovaného z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 lich. zák. sprostil.

D ů v o d y:

Rozsudkovému výroku, jímž jednání obžalovaného Antonína B-a podřadeno bylo skutkové podstatě přestupku předražování, odporuje zmateční stížnost způsobem, v němž uplatňování důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., odpovídající zákonu, vůbec spatřovati nelze. Tvrzením, že stěžovatel věci koupil od Karoliny K-ové za 2000 K a že je doplnil kusy právě nejceněnějšími, zejména starožitnými hodinami, které prý samy o sobě měly cenu, rovnající se celkové ceně prodeje, a za něž stěžovatel utržil při pozdějším jich prodeji 4600 K, ocitá se zmateční stížnost především v rozporu se skutkovými zjištěními rozsudkovými, dle § 288 čís. 3 tr. ř. pro zrušovací soud závaznými, dle nichž jednak K-ová obdržela od stěžovatele za věci, jemu prodané, pouze 960 K, jednak stěžovatel věci ty doplnil jen několika předměty méněcennými. Údaje stěžovatelovy, týkající se oněch hodin, zejména i jeho tvrzení, že je prodal za 4600 K, prohlašuje rozsudek za úplně smyšlené a zmateční stížnost námitkou, že nalézací soud, nemaje protidůkazu a nezjistiv tudíž opaku stěžovatelova tvrzení, měl mu uvěřiti, brojí jen způsobem, přičítícím se ustanovení § 258 tr. ř., proti přesvědčení, k němuž byl nalézací soud v dotyčném směru dospěl a které je v rozhodovacích důvodech rozsudkových velmi podrobně a přesvědčivě odůvodněno. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaného Antonína B-a, pokud směřuje proti odsuzujícímu výroku pro přestupek předražování dle § 7 odstavec první zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., jako dle zákona neprovedenou zavrhnouti. Vyhověti však bylo zmateční stížnosti tohoto obžalovaného, pokud se obrací proti jeho odsouzení pro přečin pletich ve smyslu § 11 čís. 4 zákona o trestání válečné lichvy. Rozsudek podřaduje pod pojem tohoto trestného jednání též čin, pro který uznal obžalovaného Antonína B-a vinným také přestupkem přímého předražování, záleževší v tom, že obžalovaný požadoval za zařízení a nábytek z jednoho pokoje a z jedné kuchyně a za přenechání tohoto bytu 6500 K. Také v důvodech spojuje rozsudek požadavek vyslovený za odprodej zařízení a nábytku s požadavkem za odstoupení bytu pod jedno hledisko. Právní stanovisko soudu nalézacího není správné. Obžalovaný nepožadoval přemrštěné ceny za byt jako takový, to jest nepožadoval zřejmě přemrštěného nájemného. Předpoklady § 8 zákona o trestání válečné lichvy dány tedy nejsou. Obžalovaný však činil pronájem bytu závislým na podmínce, že nájemník koupí zařízení bytu a nábytek za 2000 K

a požadoval vedle toho 4500 Kč za to, že Petru K-ovi byt vůbec odstoupí, to jest pronajme, při čemž je ponechatí stranou, zda byl k tomu jako podnájemník oprávněn čili nikoli. Tato právní jednání jsou dle §§ 12 a 14 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. zapovězena a dle § 29 téhož zákona trestna, arci nikoli soudně, nýbrž politickou okresní správou. Tím by sice trestnost soudní dle zákona lichovního nebyla vyloučena. Než musily by přistoupiti okolnosti, které, přesahující rámec, předpokládaný v uvedených §§ citovaného zákona, spadaly by již pod pojem pouštění se do pletich. Toho soud zrušovací v jednání obžalovaného neshledává. Nalézací soud poukázal k tomu, že byt měl býti postoupen pokoutně, nedovoleně, že bylo protizákonně obchodováno nábytkem a zařízením bytu za současného postupu bytu. Nehledě k tomu, že přímý odprodej nábytku z bytu, jehož se nájemník vzdává, novému nájemníku nelze dobře nazvati obchodováním nábytkem, není na odprodeji takovém v případě přítomném také nic pokoutního nebo podloudného. Také postup bytu na jiného není takovým. Arci bylo jednání obžalovaného za zjištěných okolností zakázáno, ale tato povaha činu postižena je právě již ustanovením § 29 zákona shora uvedeného a nezakládá sama o sobě též skutkové podstaty pletich. Pokud tedy jde o nábytek a zařízení bytu, dopustil se ovšem obžalovaný přestupku přímého předražování, jímž též byl uznán vinným, k tomuto činu jeho však nepřistupuje nic, co by sahalo za odsouzením tím již postižené ohrožení zájmů bezprostředního nabyvatele nábytku a odůvodňovalo použití § 11 čís. 4 zákona o trestání válečné lichvy. Co se pak týče postoupení bytu, dlužno uvážiti i to, že, pokud není tu místa pro podřadění činu pod § 8 cit. zákona, nelze na postoupení, to jest pronájem nebo podpronájem bytu vůbec použití trestních ustanovení zákona o trestání válečné lichvy, poněvadž schází podmínka § 1 tohoto zákona. Byt jako takový není věc movitá a užívací právo, o něž tu vlastně jde, a jež se za nájemné přenáší na nájemníka, aby se po uplynutí doby nájemní zase vrátilo na pronajímatele, nelze rovněž podřaditi pod pojem předmětů potřeby jakožto věci movitých, sloužících přímo neb nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Není se tedy ani třeba obíratí otázkou způsobilosti jednání obžalovaného stupňovati cenu předmětu potřeby.

Čís. 975.

Objektem trestného činu dle § 199 a) tr. zák. jest v první řadě stát, pokud se týče jeho nárok na správné vykonávání spravedlnosti.

(Rozh. ze dne 30. října 1922, Kr I 696/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 17. února 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 199 lit. a) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., stížnost namítá především, že čin stěžovatelův nevykazuje náležitosti skutkové podstaty zlo-